Ч. 60. Чернівцї, четвер, дня 22. червня (4. липня) 1895. Рочник XI.

# БУКОВИНА

**Передплата**
на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Недїля“ виносить:
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
„ місячно — „ 85 „
для заграницї 15 рублів або 24 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет. Л. Горовіца в Черцівцях, ул. головна ч 17.

**ВИХОДИТЬ:**
у вівторок, четвер, суботу і недїлю.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всї дописи адресувати належить. — Бюро редакциї отворене щодня від 8. рано до 8. вечером.

## З ради державної.

Відень, 1. липня 1895.

Ґенеральна дебата пливе вже третїй день зовсїм спокійнїйшою струєю, як се бувало давнїйшими роками. Причини прояву того не належить однакож шукати в обставинї, що державна керма перейшла в руки провізоричного урядничого кабінету. Нї. Причина лежить головно в непевній будучности, в питаню, які сторонництва пристануть до нової коаліциї в осіннім періодї засїдань палати і з яких елементів буде зложений новий парляментарний кабінет.

Доси взяли участь в розправах буджетових представителї майже всїх сторонництв. Та хоч поодинокі бесїдники розходять ся ще в поглядах на те, що бувало і на те, що буде, то таки річи їх сьвідчать о умірености, неначе би кожде сторонництво з окрема хотїло дати доказ, що оно спосібне до управи та шо зпосеред него належало би брати людий до нового кабінету.

Найбільше замітним проявом є те, що молодоческі посли підносять тепер потребу помиреня свого народу з Нїмцями. Говорив на сей темат Ґреґр, говорив нинї Пацак. Ґреґр бажає федеративного устрою Долитавщини, але притім кличе до Нїмців ческих: примирім ся! Пацак хоче державного права для ческих країв, але кличе притім: я бажаю рівноправности народів в краях корони ческої. Наколи зважимо, що і др. Менґер і Екснер (з лївиці) спустили з улюбленого лївицею военного тону против Чехів, то вийде з всего, що в палатї повіяло будь-що-будь духом примиреня, а принайменьше охотою до такого примиреня.

Нинї говорив кн. Ліхтенштайн, провідник социяльно-християньского сторонництва в клюбі ґр. Гогенварта. Єго річ була що-до форми скінчена, відзначалась дотепами, сарказмом і іронією. Але позитивно доброго не було в тій річи богато. Кн. Ліхтенштайн каже: Реформи виборчої бажав лиш кн. Віндішґрец, другі члени не бажали сего, найменше лївиця нїмецка, котра менше любить нарід свій, а більше дбає про інтереси капіталїзму і свої мандати. Коаліция розпалась, бо їй не доставало зручности до усуненя справи цілейскої. Ґр. Таффе був би вийшов з сеї трудної ситуациї, коаліция не уміла. Коаліция упала, бо в самім кабінетї коаліцийнім був роздор (ревеляция нова!). Кн. Ліхтенштайн бажає загального безпосередного права голосованя, але лиш для того, бо вірить, що з того з часом виробить ся заступництво станів і занять (Berufsvertretung) ?! Він тїшить ся з паденя реформи податкової, котра мала позбавити пятьґульденівців права вибору в теперішних куриях (?!). Він уважає вкінци шляхту яко природного уродженого заступника справ народних, а ворожить, що в недалекім часї лївиця втратить до 24 мандатів; що ческа шляхта сполучить ся з молодо-Чехами та що нїмецкі консервативисти зближать ся до нїмецких націоналів. Кн. Ліхтенштайн кличе проте сих послїдних і антисемітів (взагалї Нїмців) до спільної борби против лївиці капіталїстичної але ненїмецкої.

Завтра покінчить ся ґенеральна дебата над буджетом.

Притім доношу вам, що всякі здогади дневників нїмецких, хто увійде до нового кабінету (нам. Баденї, Кільмансеґ, Ґавч і т. д.) суть взяті з воздуха. В кругах компетентних о сїм не було ще бесїди.

---

1) **ПОНАД ДНЇСТРОМ.**

НОВЕЛЯ.

*Написала*

**ЕВҐЕНІЯ ЯРОШИНЬСКА.**

—o—

Впв. п. Омелянови Поповичеви, на знак щирого поважаня присьвячує

*авторка.*

I.

Була то красна, погідна, лїтна недїля. Сонце стояло вже далеко з полудня, но лїтна спека ще не надставала, ба здавало ся навіть, що вона чим раз гірше змагає ся. В зеленім, тїнистім лїсї не давала ся тота спека так дуже почути; тут був приємний, осьвіжаючий воздух. Цьвіркане пташок, пахощі трави та лїсових цьвіток причинялись ще до того приємного воздуха і манили мимоволї до себе, немов казали: „Ходїть, відотхнїть у тїнистім, пахучім лїсї!“

Серединою лїса вилась крута, добре втоптана стежечка. Нею йшов молодий, може двайцятьпятьлїтний мужчина. Він був високого росту, плечистий, мав дуже гарні карі очи і русяві кучері. Убраний був в легке сиве убранє. На грудях виднїлась біла як снїг, тоненька сорочка, котрої ковнїр був двобарвним шовком вишитий, в руках ніс широкий білий соломяний капелюх. Вираз лиця у молодого чоловіка був отвертий і невимовно милий, з очий сьвітив ся розум, високе чоло сьвідчило о інтелїґенциї, а червоні трохи затиснені уста о енерґії, ба навіть трохи о впертости.

Йдучи лїсом сьпівав весело, хоть видко було, що трохи змучив ся, бо витяг білу хусточку з кишенї і почав обтирати спітнїле чоло.

„Яка спека“, думав собі, „тай втомив же ся я, але хоть не дурно! Добре моя сестра зробила, що післала мене сюди на Буковину. Які сї сторони гарні! За цїлий день не найшов я одного поганого місця; всї місця і краєвиди чудово гарні, мов би їх який артист уґрупував. От навіть ся стежечка, як красно она поміж зеленю і цьвітами вє ся . . . Най хто каже, що хоче, але нема нїчого красшого над сьвяту природу, та ще для нас, що родили ся і виросли на селї. Як вирвеш ся з того проклятого міста, то біжиш, мов мала дитина, на село і не можеш ним доволї натїшити ся, бо там все таке природне, миле, любе . . . ті хати, соломою покриті та зеленими садами обведені, і ті поля, де красує ся жито, пшениця, де працює нарід, до котрого моє серце рве ся, котрому я рад би помогти, моє житє і мою працю посьвятити“.

Думаючи так поступав все дальше і нараз опинив ся на широкій прогалинї, обведеній довкола високими, зеленими соснами, що наповняли воздух своїм приємним запахом. Серединою прогалини журчав вузенький потічок, а на берегах єго красувались ріжні лїсові цьвіти. Молодий чоловік стояв довго на однім місци і вдивляв ся в красну картину, що перед ним розстелила ся. Нарешті підійшов до потока і почав зривати цьвіти, що пишали ся понад водою. „Нарву сестрі вязанку цьвітів на памятку моєї буковиньскої подорожі“, сказав усьміхаючись.

В тім почув веселі голоси і дзвінкий сьміх людий, що надходили чим раз близше до него. „Ходїм там, коло потока є цїла фіра цьвітів“, почув виразні слова, і в ту саму хвилю побачив, як зпоза зелених сосон висунула ся ґрупа молодих дївчат в народних строях. За дївчатами поступали два молодцї, один у сьвященичій одежі, другий в стрілецкім костюмі. Цїла ґрупа становила дуже гарну картину на широкій, ярким сонїшним сьвітлом осьвіченій прогалинї. Білі, богато шовком, сухозолотом та лїлїтками вишивані сорочки дївчат так і блестїли посеред окружаючої зеленї, від котрої здавались ще білїйшими, ще прозорійшими. Лїлїтки й сухозолото на них блищали від сонїшного проміня в тисячу красок, та додавали одностайній зеленї округ себе житя і блеску.

Мужчини, сильно збудовані, становили фолїю для красивих дївчат; при них виглядали дївчата далеко менчими, стрункійшими, делїкатнїйшими, як були справдї. Подорожний, що стояв над потоком, жалував, що не є малярем, аби сю прекрасну ґрупу змалювати.

Сьпіваючи якоїсь веселої мельодиї, вирвалась одна з дївчат наперед і бігла просто до потока. Она не бачила незнакомого, що там стояв. Недалеко него ступила на вогкий мох

## Товариство взаїмного кредиту „Днїстер,“

### стоваришенє зарeєстроване з обмеженою порукою у Львові.

Дирекция товариства взаїмного кредиту „Днї-стер“ оголошує таке письмо з дати Львів, 28. червня 1895.

Загальні збори товариства взаїмних убезпечень „Днїстер“. — в наслїдок численних домагань членів з многих сторін краю — поручили дирекциї, щоби заснувала для членів „Днї-стра“ товариство кредитове. Сповняючи ту ухвалу загальних зборів, дирекция і рада надзираюча, запросивши до наради всїх у Львові замешкалих членів товариства взаїмних убезпечень „Днїстер“ уложила статут товариства кредитового по мисли закона з дня 9-го квітня 1873 ч. 70. В. з. д. о стоваришенях заробкових і господарских і приступила до заснованя єго. По доконаню всїх формальностий і чинностий приготовляючих — ц. к. суд краєвий яко торговельний у Львові приняв сей статут до відомости і дозволив рішенєм з дня 25-го мая 1895 ч. 27.470 на зареєстроване новозавязаного товариства під фірмою „Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“ стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою.“

Членом того товариства може бути кождий (власновільний) член товариства убезпечень „Днї-стер“, т. є. той, хто асекурує в „Днїстрі“ тревало свої будинки або движимі річи або хто посїдає удїл фонду основного „Днїстра“ Цїлию товариства єсть подавати, своїм членам, особливо рільникам і ремісникам, материяльну поміч через користне умíщуванє ощадностий і удїлюванє їм позичок, при помочи спільного кредиту, під найкориснїйшими услівями. Члени приступаючі до товариства складають вписове 2 корони (1 зр.) на фонд резервовий і один або більше удїл в Удїл виносить 50 корон (25 зр.). Вплата удїлу може бути або в цїлковитій квоті або в ратах, однак не меньших як по два корони (1 зр.) і під тим услівєм, що рати в протягу року мусять виносити що-найменьше 10 корон (5 зр.). Удїли позістають власностию членів і приносять дивіденду в висоті означеній загальними зборами з чистого зиску з кінцем року. Товариство приймає до обороту капітали від своїх членів як і від осіб приватних і інституций з поза-членів, і опроцентовує їх на-тепер 5% — що супротив звичайної тепер низької стопи процентової представляє дуже користну льокацию. Товариство удїлювати буде своїм членам за відповідною порукою позички за оплатою 6% і 1% провізиї від суми позиченої на кошти адміністрациї. Позаяк кождий член посїдаючий відповідну реальність може легко дістати позичку гипотечну в Банку краєвім почавши від 300 зр , длятого на разї будемо удїлювати членам позички меньші, найвисше до квоти 250 зр.

Управу товариства взаїмного кредиту „Днї-стер“ веде дирекция і рада надзираюча товариства взаїмних обезпечень „Днїстер“ у Львові — однак кожде з обох товариств єсть самостійне, посїдати мусить окремих своїх членів і окремі фонди — і маєток одного товариства не має нічо спільного з маєтком другого. Всї письма і документи від товариства носити будуть підписи двох членів дирекциї, уміщені при фірмі (стампілиї) товариства. Членами дирекциї суть: д-р Дамян Савчак, д-р Стефан Федак, д-р Ярослав Кулачковский і їх заступники п. Василь Нагірний і др. Омелян Савицкий — всї замешкалі у Львові.

Відкриваючи в імя Боже діяльність товариства від починаючого ся власне півроку, т. є. від 1-го липня 1895 р, поручаємо горячо наше товариство увазї і опіцї всїх щирих синів руского народу і маємо надію, що всї наші патриотичні мужі — котрі ревно займають ся дїлами народними і причинили ся чинною і материяльною помочию до здвигненя і розвою товариства взаїмних убезпечень „Днїстер“ — з повним довірєм привитають наше товариство взаїмного кредиту і через численне приступленє в члени сего товариства, як також через уміщенє капіталів своїх, церковних братских і громадских — улекшать сповненє економічної задачі і запевнять відповідний розвій сему новому товариству.

---

## Перегляд політичний.

— Болгарский ексарх в Царгородї поробив у великого везира кроки, щоби Туреччина дозволила на обсаду епископских престолів в Вібре, Мелник, Монастирі, Струмі і Кокус. Надіють ся, що такий дозвіл значно успокоїв би уми в Македониї.

— Урядово доносять з Кістенджіль, що дня 21-го червня прийшло до битви між ворохобниками а турецким войском в Еґрі-Паланка. Войско турецке окружило 25 ворохобників, з котрих вісьмох зловлено, а трех убито. Прочі перебили ся крізь турецкі ряди. Другий відділ з 30 людий окружили Турки дня 22-го червня в горах. — Позаяк болгарске правительство не хоче підпирати повстанців македоньских, то орґан Стамбулова „Свобода“ називає то становиско зрадою і взиває болгарский нарід, щоби взяв зброю в руки і поспішив своїм братям в поміч. На сї алярмуючі слова „Свободи“ не звертає болгарске правительство жадної уваги, бо знає, що они лишуть ся без наймельшого впливу.

— Задля справи вірменьскої уступив великий везір, а на єго місце іменував турецкий султан Сайду Пашу. Сей предложив султанови іменованє деяких нових міністрів і ріжні адміністрацийні реформи. Але єго внесеня стрічають на опір і длятого він хоче усунути. Справа вірменьска зачинає більше замотувати ся і положенє стає чим раз неяснїйше.

Коли повірити анґлійским ґазетам, то на далекім всходї настали знову важні зміни і як до недавна ситуация там була користна для Росиї, так тепер обернула ся в єї некористь. Мав именно утворити ся союз, до котрого увійшли Анґлія, Німеччина і Япан, а до котрого мають ще приступити й американьскі Сполучені держави. Хіна не хоче нічого й чути о якійсь позичцї за посередництвом Росиї і постановила укладати ся безпосередно з банкирами держав европейских.

---

похозвнула ся і була би певно у воду впала, коли би він був єї не стримав.

— Осторожно, панночко, бо можете скупати ся — сказав, усьміхаючись до неї.

— Дякую за поратунок, — сказала весело дївчина до незнакомого. — От бачите, яке в мене щастє — обернула ся до надійшовшого свого товариства, — я хотїла втопити ся, а тут де не взяв ся ангел-сторож і виратував мене.

Сказавши сї слова зарумянилась сильно. Їй прийшло на гадку, що з незнакомим не годить ся так жартувати, і що він може сим обидити ся.

— Я все казав, що ви маєте незаслуженє щастє, панно Мариє, — сказав мужчина в сьвященичій одежі, — і хоть я тому не дуже рад, що хтось иньший а не я вас виратував, то все таки складаю єму сердечну подяку за услугу для вас. Денис Горецкий, богослов — сказав, звертаючись до незнакомого — все вам буду вдячний.

— А Орест Мартинів, правник, гордий на ту вдячність — сказав незнакомець, подаючи руку Горецкому.

— Коли ми оба вже познакомились, то позвольте, най вам решту нашого товариства представлю. От вам виратувана вами панна Мария Лїсковска, се панни Емілїя і Галя Радоскі, а се пан Володимир Галицкий, лїсничий.

Орест вклонив ся всїм. Галицкий сказав до него:

— Простїть, що я такий сьмілий, але менї здає ся, що ви син сьвященика з Д... в Галичинї. Я маю недалеко вашого села посаду, то чув нераз про вас.

— Так є — відповів Орест — я прийшов лиш сюди на Буковину, щоби відотхнути сьвіжим, лїсним воздухом, та пізнати буковиньскі околицї, а що трафилось менї се велике щастє познакомитись з паньством, то я за те божкови случаю дуже вдячний.

— Дякуйте лїпше паннї Мариї, то она нас сюди тягла, немов знала, що тут нового знакомого знайде — сказав Денис на пів жартівливо, на пів насьмішливо.

— Сей раз прибрав случай постать богинї — сказав Орест, дивлячись на Марию, що справдї на ту назву заслугувала, бо була на причуд гарна. Єї тонкий, гнучкий стан міг уже кождому подобатись, хто ще й не бачив єї чудового румяного личка з великими, синїми як небо очима, з тими рівними бровами, з тими коралевими устами, що так гарно усьміхали ся показуючи при тім два ряди маленьких, білих зубків. Сеся красна головка увінчана була довгими косами русявої барви.

На Орестів компліментє почервонїла Мария по уха.

— Ви, видко, стрічали в лїсї богинь, що кожду смертельничку до них прирівнюєте — сказала з заклопотанєм.

— Справдї стрічав я, але такої гарної ще доси не бачив — відповів Орест, дивлячись їй просто в очи.

— Ви, бачу, між ними пробували, що навчили ся там таких комплїментів — замітив Денис і глянув завистно на оживленє, з яким Орест промовляв.

— Не треба нїгде перебувати і вчити ся; краса сама вчить нас бити перед нею чолом — відповів Орест з запалом.

Денис усьміхнув ся іронїчно. — Ходїм — каже — або дальше в лїс, або до дому; стоячи так на вогкій землї можна перестудити ся.

Дївчата засьміяли ся голосно. — Видко що ви міский чоловік, коли боїте ся перестуди серед лїта — сказали хором.

Денис счервонїв ся з досади. — Добре казали давні фільозофи — сказав, нїби жартуючи — що жінки не мають льоґіки. Коли сей говорив про богинї, котрих нїгде нема, то ви слухали з увагою і не сьміяли ся, а як я заговорив про теперішність, та ще про щось пожиточне, то ви зараз зачали сьміяти ся.

— Ох, бійтесь Бога, не зачинайте знов про своїх фільозофів — сказала Мария і заткала уха руками — ми вже дома досить про них наслухали ся, але дома то ще якось уходить, бо там тихо, хмарно, немов сьвяточно, але тут в лїсї не хоче ся нїчого про них слухати, тут лиш веселість, щастє та свобода серцю.

— Браво, панно Мариє — сказав Орест, — так то й я люблю! В лїсї повинен кождий з свобідними думками тїшити ся красою природи, не заколочуючи пануючого тут спокою нїякими теориями фільозофічними.

— Як я тїшу ся, що хоть ви признаєте правду моїх слів, бо от пан Горецкий каже, що лїс на те, щоби в нїм фільозофувати; Володимир каже, що на те, щоби в нїм полювати; знов мій татко кажуть, що на те, аби ним палити — і хоть я, Емілїя і Галя твердимо, що лїс на те, аби в нїм весело погуляти, то все не можемо їх переговорити. Тепер же, коли ви по нашій сторонї стоїте, то може се нам удасть ся. Тому сьмію вас просити не оминути нинї нашого дому, тілько вступити до нас; ми всї будемо вам дуже радї — сказала Мария з чаруючим усьміхом.

Орест вклонив ся. — Дякую красно за запросини, я дуже тому рад, що буду мати нагоду пізнати ваших родичів.

Денис чув їх розмову, чув як Мария запросила Ореста до себе і затиснув кулаки. Єї ввічливість до чужинця дразнила й лютила єго. Не кажучи й слова, ступав він за веселою компанїєю, котра голосно розмовляла. Лїсничий провадив старшу панну Радоску під руку; она була єго суджена — за місяць мало відбути ся їх весїлє.

Галицкий був родом з Буковини. Скінчивши висші лїсові курси, не хотів вступати в державну службу, бо трафила ся єму дуже добра приватна посада в Галичинї в одного графа, єго шкільного товариша. Жиючи з ним, в

## Дрібні вісти.

*Чернівці, дня 3. липня 1895. р.*

**Іменованя.** Приватний доцент на краківскім університеті, др. Ад. Бек, іменований надзвичайним професором фізіольоґії на львівскім університеті. — Тимчасовий старший контрольор цловий у Львові, Кароль Пожаковский, іменований старшим контрольором цловим в IX-ій ранзі.

**Відзначеня.** Міністер внутрішних справ дав бук. краєвому президентови повновласть висказати задоволене міністерства з нагоди поборення торічної холери дідичови Дмитрови Костикови в Ступці, антикареви Антонови Панови в Заставні і голові санітарного товариства в Самушині, Левандовскому.

**Галицкий видїл краєвий** видав обіжник до видїлів повітових, в котрім поручає їм, щоби складали єму три рази до року справоздане, а то: 1) в часі від 15. до 30. цвітня: як вийшли озимини, як переведено весняні роботи в селяньских господарствах, який есть передновок, яких публичних робіт треба надїяти ся, щоби дали людям заробок; 2) в часі від 15. до 31. липня: який вислїд сїнокосів, які вигляди на жнива в селяньских господарствах; 3) в часі від 1. до 15. падолиста: як випали збори земних плодів, чи селяни мають вже на зиму припаси, як в селяньских господарствах переведено озимі засїви. Ті справоздания, як каже обіжник, мають видїлови краєвому служити до того, щоби не заскочувано єго несподївано петициями о підмоги з причини елементарних нещасть, котрі утрудняють порядну господарку краєвим фондом. Вкінци видїл краєвий звертає увагу видїлів повітових, що не буде давати помочи тодї, если яке нещастє навістить одну лише громаду. Видїли повітові повинні кождого року вставляти самі на такі цїли якусь квоту до своїх буджетів і старати ся на будуще витворити осібний фонд на запомоги для навіщених елементарними нещастями громад.

**З ц. к. рускої ґімназиї у Львові.** Іспити вступні до 1-ої кляси ц. к. академічної ґімназиї у Львові розпічнуть ся в суботу дня 13-го липня о годині 10-тій перед полуднем. Ученики, що схотять піддати ся тому іспитови, мають явити ся в означенім часі в канцеляриї дирекциї ґімназияльної і предложити метрику хрещеня, свідоцтво щіпленої обо в дбуої віспи і свідоцтво зі школи людової, наколи ходили до школи. Також мають з собою принести папір поліньований на три задачі письменні, перо і атрамент і книжку руску та німецку а IV кл. людової. По відбутю іспиту з добрим успіхом, мають зложити таксу вписову 2 зр. 10 кр. і на средства наукові 1 зр., разом 3 зр. 10 кр.

**Вступні іспити до І-ої кляси і до кляси приготовляючої в ц. к. руській ґімназиї в Перемишли** на 1895/96-ій рік шкільний відбудуть ся (з причини, що конець року шкільного припадає сего року 13-го липня) в днях 13-го, 14-го і 15-го липня перед феріями, а 1-го 2-го і 3-го вересня по феріях. —

**З львівскої архиепархії.** Презенти одержали на Колоколин о. Петро Пегрицкий, місцевий завідатель, а на Луку малу о. Ем. Мальчиньский, сотрудник з Тернополя.

**З перемиской епархії.** Презенту на парохію Волчищовичі, деканата судово-вишеньского, одержав о. Николай Кушнїр.

**Перенесенє тлїнних останків бл. п. Омеляна Огоновского** до власного мурованого гробу і посьвяченого памятника на кладовищи личаківскім у Львові, відбуло ся дня 2-го с. м. зрана. Нова могила заслуженого вченого находить ся при головнім входї Личаківского кладовища: ліворуч входу, за памятником польского поета Гощиньского. Місто — „признаючи заслуги, які бл. п. Омелян Огоновский положив для краю" відступило місце на гріб безплатно на основі одноодушної ухвали II-ої секциї ради міста. (До такої ухвали секциї причинили ся члени ради д-р. Д. Савчак і універс. проф. Рошковский, представивши в своїх промовах значінє і заслуги пок. Омеляна Огоновского). Памятник на гробі, виконаний з теребовельского каміня в знаній робітни Перієра, представляє гробовець а на гробівци обеліск; на обеліску бюст покійника з лїоньского мармору — роботи різьбаря-артиста п. Войтовича, відзначеного торік на краєвій галицкій виставі золотим медалем — а на вершку обеліска величавий трираменний хрест. Понизше бюсту на камени напись: „Отець Омелян Огоновский, доктор фільософії, професор рускої мови і руского письменства на львівскім університеті, член академії наук в Кракові, довголітний голова товариства „Просьвіта" і проч. — упокоїв ся 28 (16) жовтня 1894 р. в 62 році житя. Вічная память!"

**З Риму** пише до „Душпастира" єго дописуватель: Затверджені сьв. Отцем декрети синодальні, котрі печатали ся ту через кілька тижнів, наспіють на днях до Львова (вже наспіли — *Ред.*) — Про дар. Наймилост. нашого Монарха на руску колеґію, про котру згадали були рускі галицкі часописи, а першу вість подала тутешна часопись „Osservatore Romano", подаю, о скілько я розвідав, такі близші дані: Квота дарована виносить 90.000 зр. в золоті на колеґію, крім того ще якась квота на відїзд окінчених богословів домів і ще дар на каплицю. Великодушний той дар Монарха (Цїсар жертвував з приватної своєї каси) викликав в тутешних кругах сензацию. Розумє ся, що справа нашої колеґії пійде скоршим ходом. Задумують тепер в Пропаґанді вже не устроювати колеґії при церкви СС. Сергія і Вакха, але в новій части Риму, де есть много каменниць до закупна. Причини були би, що реперация коштувала би вельми богато, дальше значне віддалене монастиря СС. Сергія і Вакха від школи, наконець положене на площи, де продають ярину. Се все лиш проєкти. Сли що буде вже певного, не залишу написати.

**Філія „Просьвіти" в Станїславові** на жаданє сьвященьників з околиці, котрі в сьвято сьв. Йоана Хрестителя не могли би приїхати, відложила загальні збори членів філії на відповідний день в осени. В недїлю-ж, 7-го липня, уряджує філія два відчити: господарский і економічний в сали Зедельмаєрівскій о $4^1/_2$ годині по полудни. Поміж відчитами відсьпіває хор міщаньский з Тисьменицї кілька руских народних пісень.

**В память Тараса Шевченка** відбуде ся дня 11-го с. м. концерт в Тернополи.

---

приязни, мав всякий достаток. Познакомив ся случайно з панною Радоскою, також донькою лїсничого і не нагадував ся довго, тілько бувши кілька разів в домі єї родичів, осьвідчив ся їй і справа скінчила ся заручинами. Перешкід не було з ніякої сторони, обоє любили ся сердечно і коли тепер так ішли рука в руку, виглядали так як би були в семім небі.

Батько Мариї був галицкий родич. Одідичивши по своїм батьку красну реальність і до сто моргів поля, почав пан Лїсковский господарювати, але всілякі нещастя, як неурожаї, пожари, довели єго до того, що кілька літ по женитьбі з сестрою Емілїїного батька, мусів свою посілість продати. При помочи свого шваґра найшов мале добро на Буковині, що складало ся з пятьдесять моргів, купив єго і тут єму лїпше вело ся як колись на більшій посілости. Не мав більше дїтий крім Мариї і тому старав ся дати їй висшу осьвіту; бо й сам був розумний чоловік, скінчивши ґімназию і університет. Покінчивши жіночі школи в столичнім місті Буковини, вернула Мария до дому, але тут не дали їй дурно сидїти, тілько найшли ще ґувернантку, щоби вивчила Марию ще лїпше гри на фортепяні, французкої і німецкої мови. Ґувернантка була Русинка з Галичини і навчила Марию не лиш богато пожиточних річий, але й також називати ся Русинкою, вбирати ся по народному, та не встидати ся говорити по руски, як то часто у нас буває. Сеся наука була не меньше варта, як кожда друга. Еміля і Галя брали участь в науці; отже коли ґувернантка по двох лїтах покидала дім Лїсковских, могла собі сказати, що не провела того часу марно, бо навчила хоть три дївчини любити свій нарід та берегти свою жіночу гідность.

Ідучи побіч Ореста, оповідала єму Мария про свою учительку; казала, що лиш їй має подякувати, що знає, якої она народности, она була би сї ще більше навчила, коли-б не пішла була на иньшу посаду. Особливо жалувала Мария, що не могла пізнати руску лїтературу та історию, бо час був на те за короткий. Она рада-б читати рускі книжки, особливо Шевченка та Основяненка, але не має їх де позичити.

— Коли ви позволите, то я можу вам такими книжками служити; в мене є їх сила — сказав Орест.

— Я би вас дуже о те просила, если ласка ваша — сказала Мария.

— Не треба просити, я сам дуже рад такій женщині, що интересує ся народною, рускою лїтературою. Се проява в нас в Галичині досить рідка. Польскі, французскі та німецкі романи подобають ся нашим женщинам взагалї лїпше, як свої питомі писаня.

— То правда, то сумно — сказала Мария.— Я думаю, що перше треба знати свою питому лїтературу, а потому брати ся до чужих, хоть з соромом мушу признати ся, що я не знаю ще своєї рідної лїтератури, а вже начиталась польских, німецких та французких творів чимало.

— То тепер красші будуть вам видаватись всї наші твори; в них лежить якийсь непонятний чар, чар свого рідного, питомого.

— Я вже дуже на них цікава — сказала Мария — ви певно не забудете даного менї слова, та подасьте менї нагоду познакомитись з нашими писателями.

— Коли ви позволите, то я вже сего тижня принесу вам наші книжки.

— Прошу вас дуже о те — сказала Мария, легко почервонївши, — але от уже й наш дім недалеко — додала.

Цїле товариство вийшло вже з лїса і стало на невеликім горбку, з котрого видко було цїле село. Село, з великою, мурованою, на середині церквою, з білими хатами, та зеленими садами, виглядало дуже гарно. З далека розлягав ся голосний сьпів веселих паробків, сьміх дївчат та весела музика.

Молодому товариству на горбку не хотїло ся чогось дальше іти: осьвічене магічним сьвітлом сонця село вабило тілько їх очи до себе.

— Яке ваше село красне! — сказав Орест до Дениса, котрого мовчанє єго дивувало.

— Я нічого красного в нім не находжу, відповів той. — Треба бути дуже великим ідеалїстом, щоби в тих соломяних стріхах, зелених садах та простих людях видїти щось принадне. Я нераз дивуюсь, як то чоловік з осьвітою може на селї свій вік коротати.

— Любов до народу і праця повинна кождим жиючим на селї осьвіченим чоловіком руководити, та єму гіркі і нудні хвилї осолоджувати. При працї забуває ся на всї сьвітові роскоші та забави — відповів Орест з повагою.

— Так — сказав Денис іронїчно — то ви належите до тих апостолів працї і народної просьвіти... Я сего по вашій бесїдї не сподївав ся...

Схована в тонї і словах Дениса насьмішка обурила Ореста. Кров кинулась єму в лице, але він відповів спокійно:

— Я не належу до тих людий, що проґраму цїлого свого житя носять на чолї написану — і пішов в слїд за Марию, що завернула в улицю до свого дому.

Тепер почервонїв Денис, але не хотїв перед чужинцем уходити за простого чоловіка і сказав приязно:

— Я не бажав вас моїми словами обидити, а ви, бачу, обидили ся. Упевняю вас, що я нічого злого при них не думав.

Орест не міг єму на те відповісти, бо в тій хвилї стали власне на брамі пана Лїсковского, котрий там очікував їх приходу.

(Дальше буде).

**Мозок Бісмарка.** Доси треба було чекати аж до смерти великого мужа, коли хотіли знати величину і вагу єго мозку. Але тепер фізіольоґи вже винайшли спосіб, що й за житя можна се довідати ся. І так різьбар Шапер в Берлині винайшов при нагоді роблення статуї Бісмарка таке: Голова єго довга на 212 міліметрів, широка 170 мм., мозку є 1965 кубічних цм., а важить 1867 ґрамів. Сї числа дуже великі, бо між 30 славними мозками в Карлсруге найбільший довгий на 195 мм., а 155 мм. широкий. Мозок німецкого поета Шіллера важив тілько 1580, а Дантого 1402 ґрамів.

**Померли:** Григорій Новицкий, офіцпял рахунковий, в Станіславові; — Йосиф Подґурский, аптикар, у Львові; — Серафина з Хворовских Чорненькова, жена комісаря скарбового, в Тарнові; — Алекс. Брендзан в 66-ім роцї житя в Чернівцях.

## ТЕЛЄҐРАМИ „БУКОВИНИ“.

**Віденъ,** 3. липня. В ночи упав великий град. Страшна буря наробила в північно-західних передмістях Відня великі шкоди, особливо на винограді. Дуже богато шиб побитих; вода вдерла ся в пивниці і низші помешканя (сутеренові).

**Віденъ,** 3. липня. Пленер зложив свій мандат посольский.

**Гамбурґ,** 3. липня. Гамбурский кореспондент довідує ся, що князь Бісмарк, котрий послідними днями трохи був занедужав, вже здоров і вчера пополудни їхав в отвертім повозї підчас великого дощу.

**Табор,** 3. липня. Сегодня зраня спіткнули ся коло двірця особові потяги, що їхали до Праги і Пізик. Чотири особи тяжко, а девять легко ранені.

**Софія,** 3. липня. 200 болгарів відправились в Македонію на поміч повстанцям.

## КНИГАРНЯ

наукового Товариства імени Шевченка

**у Львові, улиця Академічна ч. 8,**

продає слїдуючі книжки:

| | зр. | кр. |
|---|---|---|
| Юрій Федькович. Повісти і оповідання | — | 20 |
| К. Т. Подоленко. За громаду, хроніка | — | 20 |
| Іван Франко. Жіноча неволя в руских піснях народних | — | 35 |
| — Без працї, оповіданє | — | 20 |
| — Лис Микита Ґетого | — | 50 |
| — Украдене щастє, драма | — | 30 |
| Уманець і Спілка. Словар росийско-українськиий ч. I. і II. по | 2 | 50 |
| І. Баштовий. Українство на літерат. позвах з Московщиною | — | 50 |
| Ом. Партицкий. Провідні ідеї в письмах Тар. Шевченка | — | 35 |
| Вас. Ріденько. „Іфіґенія в Тавриді“, драма | — | 30 |
| Записки Товариства імени Шевченка ч. I., II., III., IV. і V. по | 1 | 20 |
| — Кенан. Сибір ч. I. II. | 1 | 20 |
| Кирило Студиньский. Лїрники, студия | — | 20 |
| — Пересторога | 1 | — |
| Василь Щурат. Пісня про Роляида | — | 50 |
| Леся Українка і Макс. Ставиньский. Книга пісень Г. Гейне | — | 80 |
| — На крилах пісень, збірник поезий | — | 60 |
| Павло Граб. Збірник поезий ч. I. | — | 20 |
| — З чужого поля, переклади ч. I | — | 20 |
| Др. Огоновский: Історня рускої літератури II. 3 зр., III. ч. 1 і 2 — 4 зр., IV. 1 зр, а том I. | 3 | — |
| — Studien auf dem Gebiete der ruth. Sprache | 1 | 50 |
| Куліш. Шекспірові твори перекл. ч. 1. | 1 | — |
| — Чорна Рада, повість | — | 80 |
| Іван Нечуй. Повістки і оповіданя | — | 30 |
| — Сьвітогляд українського народа | — | 30 |
| — Кайдашева сїмя, повість | — | 50 |
| — Навіжена, повість | — | 20 |
| — Над чорним морем, повість | — | 90 |
| — Хмари, повість | 1 | 50 |
| — Причепа, повість | 1 | 50 |
| — Микола Джеря, повість | — | 80 |
| — Поміж ворогами | — | 50 |
| — Попались | — | 10 |



Видає і за редакцию відповідає Осип Маковей.

З друкарні Г. Чоппа.